וחלקום והעמידום על עשרים וארבעה בללום

וחלק חבריו שש בא [חרים] ונטל חלקו וחלק

חבריו שש וכן פשחור וכן אימר וכן התנו

נביאים שביניהם שאפי' ל' (יהוידיב) ראש

משמרת עולה לא ידחה ידעיה ממקומו אלא

ידעיה עיקר י (ויהוידיב) מפל לו: וישראל

שבאותו משמר מתכנסין בעריהן וקורין

במעשה בראשית: מנהני מילי א"ר יעקב

בר אחא 🍳 אמר רב אםי די אלמלא מעמדות

לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר יויאמר

ה' אלהים במה אדע כי אירשנה אמר אברהם

רבש"ע שמא ישראל חומאין לפניך אתה

עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה א"ל

לאו אמר לפניו רבש"ע הודיעני במה אירשנה

א"ל 2 קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת

וגו' אמר לפניו רבש"ע תינח בזמן שבית

המקדש קיים בזמן שאין בית המקדש קיים

מה תהא עליהם אמר לו כבר תקנתי להם

סדר קרבנות אבזמן שקוראין בהן לפני מעלה

אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל

ונתנום בקלפי בא ידעיה ונטל

ד) וע׳ מוספות מגילה כח.

ה) ומס' סופרים פי"ז ה"ה ע"ש], ו) [בילה טו.], ו) מגילה

ט) [ל"ל ותניא], י) ג"ו שם,

כ) [מגילה שם ברכות יב:],

מ) מגילה שם ע"ש, כ) בע"י נוסף: וכי חזו דמתענין ביום

חגם אתו לידי סכנה. ב) ועי׳

ובמגילה שם

ק) ולימה במגילהו.

א [טור א״ח סי׳ מח וסי׳ רפג]: שו ב מיי׳ פי״ב מהל' מפלה הלכה ג סמג עשין יט טוש"ע א"ח סימן קלו סעיף

:סעיף ב

תורה אור השלם

במה אדע כי אירשנה: בי פּרָא פּיָה. בראשית טו ח וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִי

משלשת שָבַת וַיִּנְפַשׁ: שמות לא יז

רבינו חננאל וחלקום לכ"ד משמרות בללום ונתנום בקלפי בא ידעיה ונטל חלקו וחלק . חבירו שש וכן חרים וכן ביניהם הנביאים שאע"פ שיהויריב ראש משמרה עולה לא ידחה ידעיה ממקומו אלא אבות שלשה מקריבין נ) שלשה [ימים] וב׳ מקריב ד׳ ימים, ומי שהיה בו ^ג) ד׳ בית אבות כל אחד מקריב יומו וכן כולן. יש מי שקבעו עצמן לעולם, בית אב שהיה בשבת לעולם אינו מקריב . אלא בשבת, ומי שהוא ביום ראשון לעולם ביום ראשון. ויש שמגדילין 7) על כל משמר, ויש (שהוא [שהיר] מגדילין בכל שבוע וכו'. ירושלמי: ר' הוה ממני הוין כדי הוין מתקיימין ואין ייין בייין מחוק בין הוה מך, לא הוו מסתלקין, הוה מך, תרגום ויישן ויחלום ודמוך וחלם. (ר') פקיד לבריה לא תעביד כן אלא מני כולהון כחדא ומני ר' חמא בר' חנינא המברו כן אלא מני כולווון כחדא ומני ר' חמא בר' חנינא בראש. ולמה לא מנייה ר', בגיז שהשיבו ברבים. ומה שהשיבו, ר' הוה יתיב מתני, ופלטו פליטיהם והיו אל ההרים כיוני הגאיות כולם הומות, [אמר] ליה רבי חנינא כלם הומות, א"ל הן קריתיה, א"ל קומי רב המנונא דבבל. . א״ל כד תיחות תמן אמור ליה בהא מניתך חכים, וידע דלא מיתמני ביומוי. מן דמך ר' אמר איני מקבל עד דתמני ר' אפס דדרומא, והוה תמן חד סב ל) אמר [איז] ר' חנינא תליתאי, שמואל ודבית שילה הוי עיילין שאלין בשלמא דנשיאה כל יומא, והוו דבית שילא עלין ויתבין קדמאי, פלגו יקר לשמואל ואותיבנא קדמאי, על רב לתמן פלג ליה שמואל יקר ואותביה קדמאי.

שם טוש"ע א"ח סי' תכג

1. וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אֱלֹהִים

עגלה יְיּשְּׁלֶשֶׁת וְאַיָּל מְשֻׁלֶּשׁ וְתוֹר מְשָׁלֶשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלֶּשׁ וְתוֹר וְגוֹזֶל: בראשיח ייי יי 3. ביני וביו בני ישראל אות הוא לְעלְם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשְּׁמִים יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשְּׁמִים את הארץ וביום השביעי

ידעיה עיקר ויהויריב טפל לו. עמדו ראשי ל) משמרות וקבעו עצמן בתי אבות, משמר שהיה בו חמשה בתי

בחוש"מ קורא הוא מראה אתה אומר אלי (שמות לג) אע"פ שעיקר הפרשה אינה מתחלת כי אם מפסל לך (שם לד) וי"ל דמ"ה הוא קורא ראה בפרשה של מעלה לפי שכל אותה הפרשה משתעי בחד עניינא אבל פרשה דר"ח לעיל מינה לא משתעי כלל מחד עניינא ולכך אינו קורא בפרשה של מעלה אלא דולג

והשני שאין לו כי אם שני פסוקים מדלג פסוק אחד וקורא

ממה שקרא הראשון וכן נמי בראשי חדשים מדלגין והקשה ה"ר יהודה

ומוה ראיה למנהגנו אהא דלא קרינן בכל שבת ושבת פרשה של שבת כמו שחנו עושין בי"ט שחנו קורין פרשיות לפי המאורע לפי שאין בפרשה של שבת שלשה פסוקים דאין לומר שנדלג לעיל דלא הוי מחד עניינא:

גזרה משום הנכנסין והיוצאין. פי׳ שהנכנסין שלא ראו

(ה) הראשונים שקרא ג' פסוקים ויראו השני שקורא פסוק אחד מלמעלה יאמרו שהראשון לא קרא אלא שני פסוקים והיולאין כשהראשון קורא שלשה פסוקים ואינו משייר אלא שני פסוקים איכא גזירת יולאין דסברי האי שני סגיא ליה בשני פסוקים:

מה

להם על כל עונותיהם ת"ר יי אנשי או ואו משמר היו מתפללין על קרבן אחיהם שיתקבל ברצון ואנשי מעמר מתכנסין לבית הכנסת ויושבין ד' תעניות בשני בשבת בשלישי ברביעי ובחמישי בשני על יורדי הים בשלישי על הולכי מדברות ברביעי על אסכרא שלא תיפול על התינוקות בחמישי על עוברות ומיניקות עוברות שלא יפילו מיניקות שיניקו את בניהם ובערב שבת לא היו מתענין מפני כבוד השבת ק"ו בשבת עצמה באחד בשבת מ"מ לא אמר ר' יוחנן מפני הנוצרים ר' שמואל בר נחמני אמר מפני שהוא שלישי ליצירה ריש לקיש אמר מפני משלשה פסוקין למ"ד דולג לידלוג ולמאן דאמר פוסק ליפסוק שאני התם

נשמה יתירה דאמר ריש לקיש יו נשמה יתירה ניתנה בו באדם בע"ש במוצאי שבת נומלין אותה ממנו שנאמר 3 שבת וינפש כיון ששבת וי אבדה נפש: ביום הראשון בראשית ויהי רקיע: י תנא בראשית בשנים יהי רקיע באחד בשלמא יהי רקיע באחד תלתא פסוקי הוו אלא בראשית בשנים ® (מ"מ) ה' פסוקי הויין ® (ותנן) י בקורא בתורה אל יפחות מג' פסוקים רב אמר י דולג ושמואל אמר פוסק ורב דאמר דולג מ"ט לא אמר פוסק קסבר כל פסוקא ? דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן ליה ושמואל אמר פוסק ומי פסקינן והאמר רבי חנינא קרא צער גדול היה לי אצל ר' חנינא הגדול ולא התיר לי לפסוק אלא לתינוקות של בית רבן הואיל ולהתלמד עשוין 0 ושמואל התם מעמא מאי משום דלא אפשר הכא נמי לא אפשר ושמואל אמר פוסק מ"מ לא אמר דולג גזירה משום הנכנסין וגזירה משום היוצאין מיתיבי 🌣 פרשה של ששה פסוקים קורין אותה בשנים ושל חמשה (b) [ביחיד ואם] הראשון קורא ג' השני קורא שנים מפרשה זו ואחד מפרשה אחרת ויִ"א, ג' לפי שאין מתחילין בפרשה פחות

הרי שלשה. ומשום אין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקים ליכא משום דאית דלא אפשר: פוסק. מפסיק הפסוק לשנים ראשון קורא שני פסוקים וחלי ולוי משלים חלי אותו הפסוק שקרא הכהן עם שנים הנותרים: ר' חנינה קרה. שהיה בעל מקרה ויודעה בגירסה ובקי בטעמיה: לער גדול. הרבה טרחתי וחזרתי עליו שיחיר לי לפסוק הפסוק לשנים ללורך חינוקות שלומדים לפני שאינן יכולין לקרוא פסוק כולו: **הכי נמי לא אפשר**. גבי ס״ת. (ג) ובדילוג אי אפשר משום הנכנסין והיוצאין אם שני דולג ומתחיל בפסוק שסיים בו הראשון בני אדם הנכנסין שלא שמעו קריאת הראשון סבורין לומר שלא קרא הראשון אלא שני פסוקים ונפיק מיניה חורבא וכשהראשון קורא ג' פסוקים ואינו משייר אלא שנים איכא גזרת יולאין דסברי האי שני דסגיא ליה בשני פסוקים: מיתיבי פרשה של ששה פסוקים. אשאר ימות השנה קאי: ויש אומרים שלשה. מפרשה אחריתי: הכי גרסינן למאן דאמר 🗈 דולג לידלוג למ"ד פוסק ליפסוק. כלומר פרשה של חמשה פסוקין (ד) אמאי קורא שני שלשה פסוקין בפרשה אחרת לידלוג או ליפסוק:

> . תליתאי, תמה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם, אומנות גדולה היתה שאיז משמר נוטל ושונה בשדה אחוזה עד שיטול יה או הוהוה להיו השבוחה והחו באהובה, אובהות גדור והוה שאך בשבה נוסף הוהוד ביותר שה שבו החוד ביותר החוד ביותר ה חבירו. תנא בתוספתא, אילו שמסרות בתוכיל ליום וישראל, עמדו נביאים שביניהם וקבעום כ"ד (מעבדות בנגד כ"ד) משמרות ב שנאמר צו את בני ישראל, אי איפשר לומר כל ישראל אלא מלמד ששלוחו של אדם כמותו. הגיע זמן המשמר כהנים ולוים עולים בירושלים, וישראל שבאותו משמר שאין יכולין [לעלות] לירושלים מתקבצים בעריהם וקורין בענין קרבנות ובענין ים בי דושה טי, רוטאי שבאווה ניספה שאן בירון (ניסאות) יוסרט פותקבנים בירוט קורן ו-באור המעבר מעשה בראשית ובטלין ען המלאכה כל אותה שבת. ולמה קורין בקרבנות ובמעשה בראשית, ללמדך שאלמלא המעבדות שמתקבצים וקורין לא נתקיימו מעשה בראשית, שנא׳ אם לא בריתי יוסו ולילה חקות שמים [וארץ] לא שמתי. וכתיב ויאמר ה׳ במה אדע כי אירשנה, אמר אברהם לפני הקב״ה רבונו של עולם מתיירא אני שמא ישראל יחטאו כו׳. <mark>תנו רבנן</mark> אנשי משמר מה היה לה לה יו סבור, אמה ואבה והיב לה לב יוקב יודבו של פנידוב הזור או את ביטה שה אי ויטאו כד. הוא בבן אנט מספ מתפללין על קרבן אחירם שהתקבל ברצון ואנשי מעמד מתענין די תעניות בשבוע. בשני על יורדי הים, שנאמר ויאמר אלהים זהי רקיע בתוך המים וגרי. בשלישי על הולכי מדברות, שנאמר יקוו המים ותראה היבשה. בד' על אסכרה שלא תעל בתינוקות, שנאמר יהי מאורות. מארת כתיב חסר ו'. בה' על עוברות שלא יפילו ועל המניהות שיגדלו בניהם. שנאמר ישרצו המים שרץ יותר של היותר במהוד מובר בהוד מובר היותר במהוד מאה בינות היותר של היותר במהוד, ממהמה בינות מהוד במהוד, ממהמה ב הצרב שבר לא היו מתקנין מפני כבוד השבה, וכל שפן שבת עצמה. 1) וטנהדרין לבתי אבות מתענין עמהם. באחד בשבת מאי טעמא (לא), ר׳ יוחנן אמר מפני הנוצרים, פי׳ שיום טוב שלהן הוא. ר׳ שמואל (ב״נ) אמר מפני שהוא שלישי ליצירה, וכתיב ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים. כלומר, נברא האדם בששי, הנה ששי ושבת ויום ראשון הרי שלש ליצירה, והוא עדיין הלש. ר' שמעון כן לקיש אמר מפני נשמה יתירה שהנת לאדם בשבת כדי לאכול ולשתות ולשמוח ולהתענג כגבור עדיין הלש. ר' שמעון כן לקיש אמר מפני נשמה יתירה שבתנת לאדם בשבת כדי לאכול ולשתות ולשמוח ולהתענג כגבור בשתיית היין, ואם אין בו כח גדול אין בו יכולת לשתות, ובמוצאי שבת ניטלת מן האדם ונשתייר תשוי כח, לפיכך אין בו

יכולת, כדכתיב שבת וינפש, כיון ששבת וי אבדה נפש, כלומר אבדה הנפש היתירה. בתניי, וישראל שבאותו משמר מתכנסין בעריהם. פי', קבלנו מרבותינו שהיו בכל יום קורין פרשת קרבנות. ואחר כך היו קורין סדר בראשית. ביום הראשון בראשית ויהי רקיע. תנא בראשית בשנים. אמאי בשנים והא ה' פסוקי נינהו, ותנן הקודא בתורה לא יפחות מג' פסוקים. רב(א) אמר דולג. פ"י, הראשין קורא שלשה, וין השני חודו וקודא אחד מאלו השלשה שקראם הר פוסק הפסוק אחד לשנים, כל אחד קורא שלשה. רב אמר דולג, כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן ליה. וקיימא לן כרב וכבר פרשנוהו במגילה.

דב אמר דולג. פי׳ הראשון קורא מראש הפרשה ג׳ פסוקים וחלקום. לכ״ד וכתבו כנוי של כל אחד ואחד בחלק: בללום ונחנום בקלפי. כתבו על כ״ד חתיכות קלף ראשי משמרות שחלקו מאותן ד׳: בא ידעיה. משמרה של ידעיה בא אחד מהן ונוטל חלקו וחלק ה׳ בר נתן ואמאי מדלגין אמאי אינו קורא למעלה בפרשה דהא בשבת חמיכות קלף דהוו להו שש. ומי שהיה עולה בידו ראשון היה לשבת

ראשונה שבסדר שהיו עולין בידו זו

אחר זו כך היו עובדין בשבתותיהן

זו אחר זו: וכך התנו. שאפי׳ יהויריב

שהיה במקדש ראשון ראשון למשמרות

עולה מן הגולה: לא ידחה ידעיה.

בעריהן: בשני על יורדי הים.

דכתיב בשני (בראשית א) יהי רקיע

בתוך המים ולריך להזכיר ולרלות על

הדבר: בשלישי על הולרי מדברות.

דכתיב ותראה היבשה תהי ראויה

יבשה להולכיה שלא יזוקו מפני חיות

רעות: ברביעי על החסכרה. שבו

נתלו המאורות וכתיב ביה (שם) יהי

מאורות מארת כתיב: ועל עוברות

כו'. דכתיב ביה (שם) ישרצו המים

שרץ נפש חיה: מפני הנולרים.

שעושים אותו יום טוב שלהם י:

שלישי לילירה. דחדם נברח ביום ששי

ובכל יום שלישי הוי חלוש כדכתיב

(שם לד) ויהי ביום השלישי בהיותם

כוחבים: נשמה יתירה. שנוטלין

אותה ממנו והוי חלש: נשמה יתירה.

שמרחיבים דעתו לאכילה ושתיה:

כיון ששבת. שנח ושמר את השבת:

ווי אבדה נפש. וינפש דורש בנוטריקון ווי נפש: בראשים בשנים.

כהן ולוי קורין ביום תענית בראשית:

מלתח פסוקי הוי. וסגיח בהו לחד

גברה: רב חמר דולג. הרחשון

קורא שלשה פסוקים והשני מתחיל

בפסוק שסיים בו הראשון והשנים עמו

בשבת, ואם היו ישראל מתענין היו כועסים. <mark>שלישי דיצירה.</mark> שאדם נוצר בערב שבת, והוי אחד בשבת שלישי, ויש בו חולשא.

אמר פוסק. שאינו דולג, משום גזרה משום הנכנסין ומשום היוצאין, שאם קורא ראשון ג' פסוקים שלמין, א' היוצא לאחר כשסיים הראשון שלא נשתייר לשני לקרות אלא ב' פסוקין. וכן אם מתחיל השני בפסוק הג', הנכנס לאחר שסיים הראשון כשסיים הראשון שלא ב' פסוקים. כששומע ששני קורא הג', אומר לא קרא הראשון אלא ב' פסוקים.

רש"י במגילה כב. ד"ה למאן הואיל ומתחלה לא עלה יהויריב אלא כל משמרות הנעשות מידעיה קודמות לעבודה ליהויריב ויהויריב בא ועובד אחריהן במקום משמר אחר הגהות הב"ח וששה דידעיה עושין אותן ה' שלא (א) גמ' קורין אותה בשנים ושל חמשה פסוקים הראשון קורא: (3) רש"י ד"ה אנשי להרבות במשמרות: א"ר אסי לפי שאלמלא מעמדות. עיסקי קרבנות משמר שהיו בירושלים. אנשי מעמד אומן כ״ד שהיו: (ג) ד״ה ה״נ לא אפשר שישראל עושין הן היו כלים בחטאן ומשהן כלין שמים וארץ העומדים בזכותן אין מתקיימין כו': **כאנטי** דור המבול. שמאחר שהן כלין אין מוכל שני ג'. נ"ב עי' פ"ג דמגילה דף כב ע"ח פירש איפכא משום דברייתא דמייתי העולם מתקיים. והואיל שעל עיסקי קרבן העולם עומד לכך קורין אנשי התם מיירי בקרא כבר ע"ש אבל ברייתא דהכא תנא קורא מעמד בעריהן במעשה בראשית: לכתחילה קשיא אמאי קורא לידלג או ליפסק: (ד) תום׳ כבר מקנתי להם כו' כל זמן שקורין בהן כו'. מהיכא יליף לה להאי. ד"ה גזירה כו' שלח כחו את גמגוס: ח"ר אנשי משמר מתפללין הראשון שקרא כו' ויראו את . השני: על קרבן אחיהן. תמידים שבכל יום: אנשי משמר. (כ) אותן כ"ד שהיו

הגהות הגר"א [א] גמ' ת"ר אנשי משמר (רשום עליו אות ב') היו כו' ואנשי מעמד (רשום עליו אות א'. כלומר דל"ל להיפרו:

גליון הש"ם

גמ' אמר רב אםי אלמלא מעמדות. ע' תוי"ט פ"ח

מ"ב דאבות:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' מ״ר אנשי משמר. נ״ב נלע"ד שנ"ל איפכא דאנשי מעמד היו מתפללין ואנשי משמר מתכנסין לבהכ"נ וכן מהלכות כלי מקדש הלכה א׳ :כ׳ ג׳ ולו״ק

> מוסף רש"י הובא בעמוד הבא

רבינו גרשום

בללום ונתנום בקלפי. שכשחלקו כל משמר לו׳ משמרות היה מחלוקת מחלוקת ביניהם, שזו אומר אני עולה תחלה וזו אומר אני עולה תחלה. מה עשו. כתבו שמות ידעיה ונטל חלקו וחלק חבריו. שהניח ידיו בקלפי. ואומר, שם אותה משמורה

שעולה בידי תחלה היא עולה בשלישית וכן ברביעית וכן חמישית, וכן עשה חרים וכר׳, שאפי׳ יהויריב עולה. שהוא לא רצה לעלות עם עזרא. מנה״מ. דקורין במעמדות מעשה בראשית. הוב שהו, כן במרוח בדהר. שאם אמר רב מלא מילמלא מעמדות. כלומר קרבנות, לא נתקיימיו שמים וארץ, שנג׳ ויואמר ה׳ אלהים במה אדע וגוי, קחה לי עגלה משולשת וגו׳, דהיינו קרבנות, לפיכך קוראין במעשה בראשית כשעוסקין בקרבנות, לפי שכל מעשה בראשית אינו מתקיים אלא בשביל הקרבנות. אנשי משמר היו מתפללין על קרבן אחיהם שיתקבל ברצון. (שבו) ןשכלן כהנים של משמר נחלק לו? את אבשר להקור אבשר משבה היה מהפגידן אר קובן שהיהם שהקבר בנבון (שבה) (מכה) כותב של אינו במבר הקור במבר בנבון המ בתי אבות, וכל בית אב עובדי ום אחד, וביום שבית אב עובד שאר כל כתנים אנשי משפר (ו) 17) בתי אבות, מתפללין על קרבן שמקריבין אחיהם בית אב שביעי שיתקבל ברצון. אנשי מעמד היו יושבין די תעניות. כלר, אותן ישראל של מעמד, - כראמרנו לפיל כמשנתנו שמתכנסין בעריהן, יושבין ד' תעניות. על יורדי הים. לפי שנאמר בו (והיה) [יהין רקיע בתוך המים. על הולכי מדברות. לפי שנאמר בו ותראה היבשה. על אסכרא. לפי שנאמר בו יהי מאורות, מארת כתיב, דמשמע מארה. על עוברות ומיניקות. לפי שנאמר בו ישרצו המים [שרץ] נפש חיה, דהיינו דמעוברות. מפני הנוצרים. לפי שיום חג שלהם באחד